

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/184/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124209223
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2026:2124209223.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov: matka – C. D. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. E. XXXX/XXX, F., zastúpená splnomocnenkyňou: AK Petrovič s. r. o., so sídlom Kollárova 566/32, Trnava a otec: G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, zastúpený splnomocnenkyňou: JUDr. Martina Kočíková, advokátka so sídlom Kapitulská 26, Trnava, o návrhu matky na nahradenie súhlasu otca so zmenou priezviska, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 4. júna 2025 č. k. 13P/152/2024-84, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nahradenie súhlasu otca so zmenou priezviska mal. A.. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil použitím ustanovení § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej „Zákon o rodine“), § 11 ods. 3 zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku (ďalej „Zákon o mene a priezvisku“), konštatujúc, že určiť meno a priezvisko dieťaťa patrí k právam a povinnostiam rodičov, pričom pri určení priezviska dieťaťa treba zachovať zásady, podľa ktorých určiť priezvisko dieťaťa je právom obidvoch rodičov. Maloleté dieťa musí mať priezvisko svojho rodiča a k zmene priezviska maloletého môže dôjsť len zákonom predpísaným spôsobom. Ak o zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z rodičov, musí súhlas druhého rodiča nahradiť súdne rozhodnutie. Na povolenie zmeny priezviska nie je právny nárok, zmena priezviska maloletého dieťaťa je závažným zásahom súdu do rodinného života účastníkov konania, preto k zmene možno pristúpiť len za existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Podľa dlhodobej judikatúry súdov ide o prípady ak si rodič, ktorého priezvisko dieťa má, neplní svoje povinnosti voči dieťaťu, neprejavuje oň záujem a zrejme stratil k nemu citový vzťah alebo z iného vážneho dôvodu nie je v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby sa u neho udržiaval a prehlboval pocit spolunáležitosti s týmto rodičom. V predmetnej veci neboli podľa súdu prvej inštancie tieto výnimočné prípady zistené, keďže bolo preukázané, že otec má o maloletého záujem a riadne si plní svoje rodičovské povinnosti. Pokiaľ ide o reakciu maloletého na svoje priezvisko, súd prvej inštancie mal za preukázané, že matka vykresľuje otca negatívne, čo môže mať vplyv na vnímanie priezviska maloletým. Poukázal na to, že Centrum detskej reči sa s takýmto prípadom stretlo prvýkrát, z čoho vyvodil záver, že dieťa bez vonkajšieho vplyvu nenadobudne presvedčenie o nevhodnosti svojho priezviska. Dôvodil, že priezvisko B. nie je smiešne ani hanlivé, nie je preto dôvodné predpokladať, že by mohlo maloletému spôsobovať vznik neprijemných situácií. Preto aj s prihliadnutím na skutočnosť, že otec aktuálne nemá vytvorený dostatočný priestor prehlbovať vzťahy s maloletým, keďže jeho styk s maloletým sa realizuje iba za prítomnosti matky, je podľa súdu prvej inštancie viac než pravdepodobné, že reakcia maloletého na svoje priezvisko je výsledkom výchovného pôsobenia matky. Matka v konaní

pred súdom prvej inštancie poukázala na skutočnosť, podľa ktorej otec údajne uchopil maloletého pod pazuchu tak, že mu spôsobil hematóm o dĺžke 8 cm. Uvedenú skutočnosť súd prvej inštancie nepovažoval za právne významnú vo vzťahu k priezvisku maloletého. Mal za to, že v najlepšom záujme maloletého dieťaťa je mať vytvorené pevné väzby na oboch rodičov a na toho, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti aj prostredníctvom priezviska. Konštatoval, že zmenou priezviska dáva matka maloletému návod ako nerešpektovať otca a takýmto opatrením nie je možné dieťa chrániť pred realitou života. Zmenu priezviska preto nepovažoval súd prvej inštancie za súladnú s najlepším záujmom maloletého, ale za správne a spravodlivé považoval zakotvenie, že biologický otec je rešpektovaný, a nie je hrozbou, ale aktívnym rodičom.

3. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „CMP“).

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka, ktorá navrhla napadnutý rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd udeľuje súhlas a nahrádza súhlas otca na zmenu priezviska maloletého A. z priezviska B. na priezvisko C.. Odvolanie odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“). Namietala, že súd prvej inštancie síce konštatuje, že v predmetnej veci nemali byť zistené výnimočné prípady, pre ktoré by bolo možné súhlas otca ako druhého rodiča nahradiť, avšak tento svoj záver neoprel o vykonané dokazovanie, iba formálne skonštatoval, že bolo preukázané, že otec má o maloletého záujem a riadne si plní svoje rodičovské povinnosti. Rozporovala záver súdu prvej inštancie o tom, že ona vykresľuje otca negatívne, čo môže mať vplyv na vnímanie priezviska maloletým. Uviedla, že nie je zrejmé, z akého dôkazu považoval za objektivizované, že má byť otec ňou vykresľovaný negatívne a tiež ani to, na základe akých dôkazov skonštatoval, že je viac než pravdepodobné, že reakcia maloletého na svoje priezvisko je výsledkom jej výchovného pôsobenia. Argumentovala, že súd prvej inštancie je povinný jasne a výstižne odôvodniť dôvody, pre ktoré nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a je zrejmé, že sa takto nemôže udiť jednou všeobecne formulovanou vetou v bode 7. odôvodnenia rozsudku a to, že ostatné dôkazy nevykonal, keďže nepreukazovali skutočnosti významné pre rozhodnutie vo veci. Zdôraznila, že zmenou priezviska zostávajú práva otca zachované, zmena priezviska nemá žiaden vplyv ani na styk otca s maloletým, a ani na žiadnu inú sféru interakcie otca s maloletým. Poukázala na to, že súd mal z listinných dôkazov (zhodnotenie pozorovania maloletého v MŠ zo dňa 10.09.2024, kreslený obrázok, diagnostická správa zo psychologického vyšetrenia zo dňa 21.10.2024, záznam z priebehu nedirektívnej terapie hrou zo dňa 01.03.2024, čestné vyhlásenia) zistený názor maloletého a to, že sa neidentifikuje, nepredstavuje priezviskom B., že sa hnevá, ak je týmto priezviskom oslovený. Centrum detskej reči v diagnostickej správe zo dňa 21.10.2024 odporučilo súdu prehodnotenie podania návrhu matky na zmenu priezviska. Súd prvej inštancie uviedol, že sa Centrum reči malo prvýkrát stretnúť s takýmto prípadom, matka v tejto súvislosti argumentovala, že z uvedenej diagnostickej správy centra nevyplýva, že by sa centrum s odmietaním priezviska ešte nestretlo. Matka mala za to, že súd prvej inštancie nesprávne z listinných dôkazov vybral určité tvrdenie, avšak sa nevysporiadal so závermi týchto správ, jednak s odporúčaním prehodnotenia podania návrhu na zmenu priezviska Centrom detskej reči, a ani s odporúčaním materskej školy. Zo správy materskej školy zo dňa 10.09.2024 vyplýva záver s odporúčaním, že majú za to, že je nevyhnutné danú situáciu s odmietaním priezviska riešiť čo najskôr pre zdravý vývoj dieťaťa. Ďalej matka argumentovala tým, že súd prvej inštancie nerozhodoval v zmysle ust. § 6 ods. 1 zákona o mene a priezvisku, keďže toto zákonné ustanovenie neuvádza v právnom posúdení, a ani v rámci vymenovania relevantných zákonných ustanovení, matka pritom uviedla toto ustanovenie už v návrhu na začatie konania. Súd prvej inštancie sa zamerlal na to, či by mohlo priezvisko maloletému spôsobovať neprijemné situácie, čo by síce mohlo byť relevantné pri rozhodovaní o návrhu matky, avšak matka neargumentovala tým, že by žiadala zmenu priezviska pre hanlivosť, ale pre dôvody hodné osobitného zreteľa. S tým, či v danej veci sú takéto dôvody dané, sa nevysporiadal, v tomto smere absentujú konkrétne úvahy v odôvodnení rozsudku. Ďalej namietala bod 12. napadnutého rozsudku, v ktorom prvoinštančný súd skutočnosť, že otec uchopil maloletého tak, že mu spôsobil hematóm o dĺžke 8 cm pod pazuchu, nepovažoval za právne významnú vo vzťahu k priezvisku maloletého. Matka dôvodila, že toto násilné správanie a jeho dôsledok má súvis aj so vzťahom dieťaťa k tomu, kto mu bolesť spôsobil, je daný aj jednoznačný súvis s tým, čo sa otca týka, t. j. aj priezviskom. Matka poukázala na to, že v tejto veci podala oznámenie na políciu a to dňa 19.06.2025 na Okresnom riaditeľstve PZ v Trnave, Obvodnom oddelení PZ v Trnave, odbore poriadkovej polície pod č. ORPZ-TT-OPP3-2025/010761, o vybavení nebola zatiaľ vyrozumená. Ďalej poukázala na to, že maloletý bol vyšetrený v psychologickvej ambulancii I. J. K. a súčasne aj znalcom PhDr. Igorom Obuchom so žiadosťou o vypracovanie znaleckého posudku.

O tom, že znalec bol oslovený za účelom vypracovania znaleckého posudku, bol otec upovedomený. Odvolaciemu súdu predložila znalecký posudok PhDr. Igora Obucha č. 19/2025 zo dňa 30.06.2025, ktorý má povahu súkromného znaleckého posudku. Zo záveru je zrejmé, že maloletý nechce mať priezvisko svojho otca, bojí sa, že ho otec zoberie od matky, nechce sa s ním stretávať, chce sa volať ako matka a jej rodičia, týchto troch považuje za svoju rodinu. Priezvisko B. na maloletého vplyva negatívne. Konfliktná rodinná situácia je určitým spôsobom fixovaná, trvá už cca. 4 roky a je úplne jedno, kto ju mal spôsobiť, resp. kto sa na nej akým spôsobom podieľal. Ide o to, aby sa z nej maloletý čo najskôr dostal a z tohto uhla pohľadu sa znalec domnieval, že je v záujme maloletého, aby bolo jeho priezvisko zmenené. Znalec v posudku popísal, že nie je dôležité, kto je viac na „vine“, treba uvažovať, čo je za danej situácie najlepšie pre maloletého. Znalec tiež uviedol, že jeho odporúčenie na zmenu priezviska vyplýva z toho, že ak sa v tejto fáze vyhovie maloletému jeho dlhodobému a intenzívnemu prianiu o zmene priezviska, odpadne jeho napätie a pocit stresu, nebude mať proti čomu bojovať. Matka ďalej poukázala na doloženú správu z vyšetrenia maloletého v psychologickvej ambulancii I. J. K. zo dňa 29.06.2025, z ktorej vyplýva, že psychologička s maloletým zrealizovala dve sedenia bez prítomnosti matky. Podľa správy má maloletý rozumovú chápacosť, absolútne kladný vzťah k osobe matky, negatívny vzťah k otcovi, správanie sa otca k maloletému popisuje ako emočnú traumu maloletého, pociťuje voči nemu hnev, silne negatívne pocity; pokiaľ nebude vyriešená táto trauma, dotiaľ bude mať dieťa negatívny postoj k otcovi. Odporúča zmenu postoja otca, pokiaľ si je vedomý dosahu svojho správania voči maloletému. Matka mala za to, že už z pôvodne predložených a vykonaných dôkazov, a tiež aj v zmysle uvedených dôkazov niet pochýb o tom, že aktuálne priezvisko maloletého naňho vplyva nežiadúco, stresujúco, nepraje si volať sa súčasným priezviskom, túži sa volať ako matka a jej rodičia, s ktorými sa identifikuje. Pre uvoľnenie maloletého a zlepšenie jeho psychického rozpoloženia a stavu, tiež aj preto, aby mohol byť aj jeho hlas počutý, je dôvodné vyhovieť návrhu matky a povoliť zmenu priezviska z týchto preukázaných a zrejmých dôvodov hodných osobitného zreteľa. Matka ďalej uviedla, že spôsobenie hematómu maloletému nebolo prvé agresívne správanie aké otec voči maloletému mal, v minulosti ním triasol vo vzduchu, hodil ho o gauč, syn sa na gauči krčil, ruky nohy mal pred sebou kričal, aby sa nepribližoval, bál sa ho, dva mesiace k otcovi odmietal ísť na termín na byt, ledva išiel na termín von. Po incidente, ktorý sa udial 31.05.2025, ako mu otec ublížil a urobil mu podliatinu 8 cm a bolesť ruky a ramena, maloletý odmieta kontakt s otcom a bojí sa, že mu ublíži. Taktiež poukázala na to, že otec maloletého ohrozoval na zdraví, keď mu omotal okolo krku stonku púpavy rozdelenú na polky, pričom maloletý je alergik na pele, trávy a dreviny, navštevuje imunológa a berie lieky na alergiu, o čom je otec informovaný. Poukázala na to, že maloletý sa viackrát vyjadril odmietavo voči otcovi, matka maloletého voči otcovi nikdy nenavádzala, na stretnutia s otcom ho pravidelne pripravuje, prehovára ho, aby ich absolvoval, avšak je názoru, že termín má byť realizovaný nenásilne, dobrovoľne a bez nátlaku na maloletého a vyhrážania sa mu. Záverom matka poukázala na znenie Dohovoru o právach dieťaťa a rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, zdôraznila potrebu prihladať pri rozhodovaní súdu na najlepší záujem maloletého.

5. K odvolaniu matky sa písomne vyjadril otec, ktorý navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny. V prípade, ak by odvolací súd považoval vykonané dokazovanie súdu prvej inštancie za nedostatočné, otec navrhol, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a prikázal mu, aby vykonal komplexné znalecké dokazovanie ohľadom osobností rodičov a maloletého. Uviedol, že nové matkou predložené dôkazy sú nezákonné, subjektívne a zavádzajúce. Mal za to, že súd prvej inštancie vec správne posúdil a určil, že zákonný dôvod na zmenu priezviska neexistuje a to, že maloletý odmieta jeho priezvisko je výsledok nesprávneho vedenia matky, resp. toho, že maloletého vedie k neznášanlivosti otca a jeho priezviska. O vypracovaní znaleckého posudku z iniciatívy matky nemal vedomosť, na pojednávaní matka odmietla vypracovanie súkromného posudku, otec to považuje za manipuláciu a zneužívanie maloletého v prospech matky. Namietal, že správa od psychologičky I. K. obsahovala zhodné tvrdenia matky a maloletého, celá správa bola o tom, čo povedala matka. Znalecký posudok PhDr. Obucha otec označil za jednostranný bez toho, aby si znalec vypočul jeho názor. Znalec s otcom odmietol komunikovať a vyjadril sa, že on písal to, čo matka chce. Otec zotrval na svojich tvrdeniach o tom, že matka maloletého manipuluje, v dôsledku čoho sa k nemu maloletý správa od rozhodnutia súdu prvej inštancie horšie, má negatívnejší postoj k jeho osobe, odmieta sa s ním hrať. Uviedol, že maloletý môže pociťovať pod vplyvom manipulácie matky úzkosť z toho, že má jeho priezvisko, avšak tento stav nevyrieši zmena priezviska. Poukázal na rozsudok v konaní vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 27P/7/2023, podľa ktorého mal otec od 03.07.2025 tráviť s maloletým čas v dohodnutých termínoch osamote bez prítomnosti matky, avšak nedeje sa tak, akonáhle by tak otec chcel, maloletý s ním odmieta pod vplyvom matky ísť. Uviedol, že maloletému ani matke nikdy fyzicky ani psychicky neublížil, domnieva sa, že matka trpí psychickou poruchou, ktorá

ju vedie k tomu, že má k nemu averziu, čo prenáša na maloletého. Maloletý je vo veku šesť rokov a on s ním osamote nestrávil žiadny čas, lebo matke ustupoval. Zmena priezviska by bola podľa neho ďalším krokom k tomu, aby bol vymazaný ako otec. Otec sa vyjadril, že by bolo najvhodnejšie zveriť maloletého do jeho starostlivosti, ale to by matke a maloletému neurobil, pretože vie, že sú na seba naviazaní, avšak pokiaľ negatívne správanie matky voči nemu neprestane, bude navrhovať aby súd prezveril maloletého. Argumentoval, že na pojednávaní pred súdom prvej inštancie žiadal, aby aj s ohľadom na správu psychologičky I. L., súd prvej inštancie dal vypracovať znalecký posudok, aby sa posúdili povahy a osobnosti oboch rodičov. Vypracovanie znaleckého posudku súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné. Otec uviedol, že matka už od 03.07.2025 porušuje vykonateľné rozhodnutie súdu a neodovzdáva mu maloletého bez toho, aby bola prítomná na stretnutiach. Rozporoval tvrdenie matky, že jej návrh podporila aj kolízna opatrovníčka. Na pojednávaní kolízna opatrovníčka uviedla, že to nie je jej spis, a že tam je len za kolegyňu a nepozná obsah prejednávanej veci a zároveň potvrdila, že kolízny opatrovník v tejto veci neurobil ani len šetrenie, pričom stačilo to, čo povedal maloletý v rámci prešetrenia v škôlke, kde rodičia podali podnet na nevhodné správanie maloletého.

6. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporučil odvolaciemu súdu vrátiť vec na konanie súdu prvej inštancie za účelom doplnenia znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia, nakoľko otázka zmeny priezviska je závažným zásahom do rodinného života účastníkov konania a vzhľadom na protichodné názory rodičov v otázke zmeny priezviska maloletého to kolízny opatrovník považoval za potrebné.

7. Matka v písomnom vyjadrení k vyjadreniu otca a vyjadreniu kolízneho opatrovníka zotrvala na obsahu podaného odvolania. Vo vzťahu k námietkam otca voči znaleckému posudku PhDr. Igora Obucha uviedla, že vyšetrené bolo iba maloleté dieťa, otec bol o tomto vyšetrení informovaný. Poukázala na závery predmetného znaleckého posudku, v zmysle ktorých nie je dôvodné posudzovať osobnosti rodičov a ani ich rodičovské zručnosti. Znalec skonštatoval, že negatívna rodinná situácia je určitým spôsobom fixovaná, trvá už cca 4 roky a je úplne jedno, kto ju mal spôsobiť, resp. kto sa na nej akým spôsobom podieľal. Podľa znalca nie je dôležité kto je viac na vine, treba uvažovať, čo je za danej situácie najlepšie pre maloletého. Vo vzťahu k vyjadreniu kolízneho opatrovníka matka argumentovala, že k odvolaniu bol priložený znalecký posudok, ktorý sa zaoberal vhodnosťou zmeny priezviska konkrétne vo vzťahu k maloletému, jeho prežívaniu a vplyvu súčasného priezviska maloletého na jeho život. Matka spochybnila skutočnosť, či skutočne prišlo k oboznámeniu sa s odvolaním, keď kolízny opatrovník navrhol zabezpečenie dôkazu, ktorý je už súčasťou spisu. Poukázala na vyjadrenie kolízneho opatrovníka z pojednávania zo dňa 04.06.2025. Kolízny opatrovník potvrdil, že v súvislosti s týmto konaním nebol vykonaný pohovor s maloletým. Predložená správa vychádza zo šetrenia pomerov na základe podnetov podaných proti matke, kolízny opatrovník vyslovil názor, že návrh je dôvodný.

8. Kolízny opatrovník sa v písomnom vyjadrení pridŕžal jeho skoršieho vyjadrenia, uviedol pritom, že ponecháva odvolaciemu súdu priestor na zváženie, či považuje za postačujúce rozhodnúť o odvolaní matky na základe zabezpečených a predložených dôkazov, ktoré prezentujú len osobnosť maloletého, alebo či v zmysle jeho predchádzajúceho vyjadrenia vráti vec na konanie súdu prvej inštancie za účelom doplnenia komplexného znaleckého dokazovania, znalcom z odboru psychológia, za účelom vyšetrenia maloletého, ako aj jeho rodičov, aby bolo prípadne vylúčené ovplyvňovanie a podporovanie názoru maloletého na zmenu priezviska.

9. Matka v písomnom vyjadrení k vyjadreniam kolízneho opatrovníka namietala skutočnosť, že zaujal v priebehu konania rôzne stanoviská: na pojednávaní dňa 04.06.2025 sa vyjadril tak, že návrh je dôvodný vzhľadom na listiny, vyjadrením k odvolaniu zo dňa 18.07.2025 navrhol doplnenie dokazovania znalcom z odboru psychológia, vyjadrením zo dňa 26.09.2025 ponechal na zváženie doplnenie dokazovania komplexným znaleckým dokazovaním, a teda vrátením veci na konanie súdu prvej inštancie. Poukázala na to, že kolízny opatrovník odmietol matke sprístupniť spis týkajúci sa maloletého v súvislosti s vykonanou kontrolou v škole, z tohto dôvodu podala matka dňa 12.06.2025 sťažnosť na Okresnú prokuratúru Trnava, ktorá zistila pochybenie. Matka označila vyjadrenia kolízneho opatrovníka predložené v odvolacom konaní za neobjektívne a ovplyvnené zisteniami prokuratúry.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom

predpísané náležitosti (§ 363 CSP), a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 a contrario CSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolaní (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý návrh matky na nahradenie súhlasu otca so zmenou priezviska maloletého A. B. na priezvisko „C.“ a súčasne bolo rozhodnuté, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie mal za to, že nezistil výnimočné a závažné dôvody na zmenu priezviska a zmena priezviska by ani nebola v záujme maloletého dieťaťa.

12. Podľa čl. 5 základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

13. Vychádzajúc z § 35 Zákona o rodine v spojení s príslušnými ustanoveniami Zákona o mene a priezvisku, v prípade nedosiahnutia dohody rodičov o zmene priezviska maloletého dieťaťa môže súd na návrh niektorého z rodičov udeliť súhlas na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletého dieťaťa (o ktorej zmene následne rozhoduje príslušný štátny orgán podľa osobitného zákona) vtedy, ak sú na takúto zmenu závažné dôvody. Tieto závažné dôvody odôvodňujúce zmenu priezviska nastávajú najmä vtedy, ak rodič nesúhlasiaci so zmenou priezviska si neplní svoje rodičovské povinnosti k dieťaťu, nejaví o neho záujem, stratil k nemu citový vzťah, a preto nie je naďalej v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby pocit spolupatričnosti s ním bol u dieťaťa pestovaný a prehĺbovaný, alebo tiež ak rodič, ktorý má dieťa vo výchove, žije s novým partnerom, s ktorým má ďalšie dieťa, ktoré má priezvisko odlišné od dieťaťa. Za takéto závažné dôvody možno považovať aj okolnosti, ktoré by spôsobovali ujmu, resp. by bola zhoršená kvalita života maloletého dieťaťa, spojená s jeho priezviskom. I keď pri rozhodovaní súdy nemôžu opomínať ani práva rodičov, prvoradým hľadiskom vždy musí byť záujem maloletého dieťaťa (čl. 5 základných zásad Zákona o rodine).

14. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

15. Podľa § 38 ods. 1 a 2 CMP ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

16. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci (aj článok 6 CMP).

17. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

18. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté

dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Posúdiť najlepší záujem dieťaťa v každom jednotlivom prípade je primárne úlohou vnútroštátnych orgánov, ktoré majú výhodu priameho kontaktu s dotknutými osobami. Preto majú určitú mieru voľnej úvahy, avšak Európsky súd pre ľudské práva preskúmava podľa Dohovoru rozhodnutia, ktoré tieto orgány prijali pri výkone svojej právomoci. Článok 8 obsahuje aj procesné záväzky a vnútroštátny rozhodovací proces musí byť spravodlivý a umožniť všetkým zúčastneným sa k veci plne vyjadriť. Súd musí dôkladne preskúmať celú rodinnú situáciu (faktory skutkové, citové, psychologické, materiálne, či zdravotné) a urobiť vyvážené a rozumné posúdenie dotknutých záujmov a pritom mať neustále na pamäti nájdenie najlepšieho riešenia pre maloleté dieťa. V právnej teórii neexistuje definícia najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa pre rozmanitosť života, ale prax ukazuje množstvo dôvodov, ktoré treba súdmi vyhodnotiť, aby bolo rozhodnuté správne. Najlepší záujem dieťaťa je pojmom pružným a adaptabilným. Treba ho prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa alebo detí, zohľadniť pritom ich osobný kontext, situáciu a potreby.

20. Odvolací súd mal z obsahu pripojeného spisu vedeného Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 38P/7/2021 preukázať, že súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa maloletý s účinnosťou od 01.10.2021 zveril do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo určené výživné a na maloletého vo výške 250 Eur mesačne. Otca oprávnil stykať sa s maloletým A. za prítomnosti matky do veku 4 rokov maloletého v období od 02.09.2022 v súdom určených termínoch. Z obsahu pripojeného spisu vedeného Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 27P/7/2023 vyplýva, že súd schválil rodičovskú dohodu, ktorou sa zmenila skoršie schválená rodičovská dohoda v časti úpravy styku otca s maloletým.

21. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie s ohľadom na § 6 Zákona o mene a priezvisku správne ustálil, že priezvisko B. nie je hanlivé, nie je preto dôvodné predpokladať, že by mohlo maloletému spôsobovať vznik nepríjemných situácií. Prvoinštančný súd však nedostatočne preskúmal a odôvodnil existenciu, resp. neexistenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, predovšetkým sa neprimerane a bez náležitého odôvodnenia obmedzil na tvrdenia rodičov maloletého. S okolnosťami prípadu, ktoré sa priamo týkajú najlepšího záujmu maloletého (maloletý údajne odmieta stretnutia s otcom, otec sa k nemu údajne správal hrubo, maloletý sa údajne nestotožňuje s priezviskom a pod.) sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne nevysporiadal, hoci ide o také okolnosti, ktoré súd pri tomto rozhodovaní nepochybne musí vziať do úvahy. Odvolací súd musí prisvedčiť odvolacej argumentácii matky a síce, že v tejto súvislosti sa argumentačne nevysporiadal s viacerými dôkazmi, ktoré sú súčasťou spisu, predovšetkým správou z pozorovania maloletého v MŠ zo dňa 10.09.2024, diagnostickou správou zo psychologického vyšetrenia zo dňa 21.10.2024, záznamom z priebehu nedirektívnej terapie hrou zo dňa 01.03.2024, čestnými vyhláseniami predloženými do konania matkou, správou z konzultácie psychologičky I. L. s otcom zo dňa 23.05.2025. Dôvodná je taktiež námietka odvolateľky, ktorou poukazuje na nesprávny skutkový záver súdu prvej inštancie o tom, že by sa Centrum reči s obdobným prípadom doposiaľ nestretlo. Uvedené tvrdenie zo založenej diagnostickej správy nevyplýva. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho záveru obmedzil len na konštatovanie skutočností, že bolo preukázané, že matka vykresľuje otca negatívne, čo môže mať vplyv na vnímanie priezviska maloletým. Uvedený záver súd prvej inštancie neoprel o žiadny dôkaz, nie je jasné z akých dôkazov tento záver vyvodil. Samotný fakt, že styk otca s maloletým sa realizuje iba za prítomnosti matky, nie je dostatočným podkladom na vyvodenie záveru o tom, že reakcia maloletého na svoje priezvisko je výsledkom výchovného pôsobenia matky.

22. Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom, akým mu to ukladá ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, jednotlivo neuviedol dôkazy, z ktorých pri svojom rozhodnutí vychádzal a ich obsah. V závere odôvodnenia napadnutého rozsudku nezhrnul výsledky dokazovania, neuviedol dostatočne presvedčivo, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzal a akými úvahami sa riadil, keď sa obmedzil na konštatovanie, že je viac než pravdepodobné, že reakcia maloletého na svoje priezvisko je výsledkom výchovného pôsobenia matky a zmenu priezviska nepovažoval súd prvej inštancie za súladnú s najlepšími záujmami maloletého. Takýmto rozhodnutiu je nutné vytknúť samotný proces rozhodovania súdom prvej inštancie, ktorý potom predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces.

23. Odvolací súd ďalej dopĺňa, že pri rozhodovaní súdu vo veciach maloletých detí je potrebné posudzovať najlepší záujem dieťaťa vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa, preto súd vždy musí vychádzať z dostatočného dokazovania, ktoré objasní všetky relevantné skutočnosti. V danom prípade súd svoje rozhodnutie vydal bez zisťovania názoru maloletého A.. Matka pritom v konaní uviedla, že práve maloletý prejavuje želanie nevolať sa priezviskom otca, otec však vyjadril presvedčenie, že uvedené je výsledkom ovplyvňovania maloletého matkou. Správny nebol postup prvoinštančného súdu, ktorý postoj maloletého dieťaťa k svojmu priezvisku nezisťoval jeho výsluchom, ale vo svojom odôvodnení sa obmedzil na tvrdenia rodičov maloletého, pričom svoje rozhodnutie vydal bez zistenia relevantných skutočností, súd nevykonal dokazovanie na zistenie, či tu skutočne nie sú okolnosti, ktoré by spôsobili zhoršenie kvality života maloletého dieťaťa spojenej s jeho priezviskom, nepreveril, či skutočne otec sa k matke a maloletému k otcovi správal agresívne, ale predovšetkým rozhodol bez zisťovania názoru maloletého. Pohovor s maloletým nebol vykonaný orgánom sociálnoprávnej ochrany, ani súdom prvej inštancie. Matka pritom v konaní uviedla, že práve maloletý prejavuje želanie zmeniť si priezvisko, otec má však pochybnosti, či táto myšlienka pochádza od maloletého, a či je v jeho záujme. V takomto prípade bolo preto nepochybne potrebné s poukazom na čl. 5 základných zásad Zákona o rodine zistiť názor priamo od maloletého.

24. Nakoľko s poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie náležite nezisťoval všetky relevantné okolnosti potrebné pre posúdenie dôvodnosti návrhu, keď nevykonal dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu, uprel maloletému dieťaťu možnosť ovplyvniť určenie jeho najlepšieho záujmu, pričom rozsudok ani dostatočne neodôvodnil, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a závislom výroku II. o náhrade trov konania zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle § 391 ods. 1 CSP.

25. Po vrátení veci súd prvej inštancie vec opätovne prejedná, odstráni vytknuté vady a vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie podľa § 220 ods. 2 CSP riadne odôvodní. Pri prejednaní veci a rozhodovaní bude súd prvej inštancie vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu uvedeného vyššie (§ 391 ods. 2 CSP).

26. Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).